

Regionsudvalgets udtalelse om »Modernisering af videregående uddannelser«

(2012/C 113/09)

REGIONSUDVALGET

- er tilfreds med den mere aktive rolle, som Kommissionen vil spille i støtten til de højere uddannelsesinstitutioner og de forskellige nationale, regionale og lokale myndigheder ved gennemførelsen af moderniseringsdagsordenen for de videregående uddannelser;
- støtter Kommissionens synspunkt om, at de samlede investeringer i videregående uddannelser i Europa er for lave og erkender i den forbindelse, at ikke alene medlemsstaterne, men i mange tilfælde også de regionale myndigheder, må leve op til deres ansvar og øge investeringerne i de videregående uddannelser vha. offentlige midler;
- tilskynder i forbindelse med tilrettelæggelsen af konkrete programmer og aktiviteter Kommissionen til at fokusere endnu mere på én af de prioriteter, som den selv med rette har fastlagt for medlemsstater og højere uddannelsesinstitutioner, nemlig en forhøjelse af deltagelsesfrekvensen og den styrkelse af den "sociale dimension" i de videregående uddannelser, som vil være nødvendig i den forbindelse;
- har den holdning, at de videregående uddannelsers betydning også kan komme til udtryk i graden af hensyntagen fra de højere uddannelsesinstitutioners side til specifikke regionale eller lokale behov, hvorved de yder et reelt bidrag til den lokale eller regionale udvikling;
- bemærker ikke desto mindre, at der fortsat er brug for en stor indsats for at udvide mulighederne for læringsmobilitet og tværnationalt samarbejde og samtidig uddybe disse, således at merværdien heraf forøges væsentligt;
- anfører på ny, at vigtige beføjelser vedrørende de almene og faglige uddannelser ligger hos de regionale og lokale myndigheder, som det også er tilfældet på områderne ungdoms- og beskæftigelsespolitik. Udvalget fremhæver, at de regionale og lokale myndigheder derfor spiller en nøglerolle for virkeliggørelsen af moderniseringsdagsordenen i fuld overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Ordfører	Mia DE VITS (BE/PSE), Medlem af det flamske parlament
Basisdokument	Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Fremme af vækst og beskæftigelse – en dagsorden for moderniseringen af Europas videregående uddannelser COM(2011) 567 final

I. POLITISKE ANBEFALINGER

REGIONSUDVALGET

1. Generelle bemærkninger

1. er tilfreds med meddelelsen "Fremme af vækst og beskæftigelse – en dagsorden for moderniseringen af Europas videregående uddannelser", hvori Kommissionen kortlægger de vigtigste politiske målsætninger for reformerne af de videregående uddannelser. Udvalget værdsætter, at Kommissionen på den måde vil give ekstra impulser til de reformer, der blev påbegyndt med Bolognaprocessen, etableringen af det europæiske område for videregående uddannelse og det europæiske forskningsrum, men som langt fra er afsluttet endnu, og samtidig giver disse reformer en fremtrædende plads i den overordnede ramme for Europa 2020-strategien og de centrale initiativer under denne;

2. er enig i meddelelsens strategi, hvor Kommissionen på den ene side opsummerer de vigtigste politiske målsætninger, som såvel medlemsstaterne som de højere uddannelsesinstitutioner skal opfylde inden udgangen af dette årti, og på den anden side redegør for, hvordan den vil støtte medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner ved gennemførelsen af denne moderniseringsdagsorden;

3. er enig i, at hovedansvaret for gennemførelsen af reformer inden for de videregående uddannelser, et politikområde hvor EU har koordinerings- og støttebeføjelser, først og fremmest ligger hos medlemsstaterne og uddannelsesinstitutionerne selv, selvom udfordringer og politiske svar går på tværs af grænser. I tillæg hertil anfører udvalget på ny, at vigtige beføjelser vedrørende de almene og faglige uddannelser ligger hos de regionale og lokale myndigheder, som det også er tilfældet på områderne ungdoms- og beskæftigelsespolitik. Udvalget fremhæver, at de regionale og lokale myndigheder derfor spiller en nøglerolle for virkeliggørelsen af moderniseringsdagsordenen i fuld overensstemmelse med nærhedsprincippet;

4. bemærker, at den foreslåede strategi for modernisering af de videregående uddannelser ikke synes at rejse spørgsmål vedrørende dens overholdelse af nærheds- og proportionalitetsprincipperne;

5. understreger, at uddannelse, herunder videregående uddannelse, først og fremmest skal give borgerne en bred og almen dannelse, som sikrer, at de kan udnytte deres evner fuldt ud og udvikle sig til åbne, stærke og mangesidede personligheder, der i fuldt omfang kan leve op til deres samfundsmæssige ansvar. Uddannelse har umiskendeligt også en økonomisk værdi, men det er ikke den eneste værdi. En uddannelsesstrategi alene baseret på et økonomisk perspektiv vil derfor altid være en

ufuldstændig strategi. Dette udelukker ikke, at en økonomisk baseret strategi kan være hensigtsmæssig og endda nødvendig under visse omstændigheder;

6. Regionsudvalget tilslutter sig, uanset ovennævnte, fuldt ud det synspunkt, at almen og faglig uddannelse skal spille en central rolle i realiseringen af en intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst i Europa, og understreger, at de europæiske højere uddannelsesinstitutioner endnu ikke har udtømt alle muligheder for at opfylde deres samfundsmæssige rolle.

2. Vigtige problemstillinger for medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner

2.1 *Højere uddannelsesniveauer for at få de kandidater og forskere, som Europa har brug for*

REGIONSUDVALGET

7. er enig i den analyse, som konkluderer, at det gennemsnitlige uddannelsesniveau i Europa må leve op til målet om, at 40 % af alle unge senest i 2020 bør have afsluttet en videregående eller lignende uddannelse med henblik på at kunne matche den tilsigtede og nødvendige vækst i videnintensive job, give unge bedre chancer for at opnå beskæftigelse af høj kvalitet og herved også bekæmpe arbejdsløshed, særligt hos unge;

8. er overbevist om, at den udbredte brug af innovative ikt-løsninger, som er kendetegnende for udbydere af videregående uddannelser, kan bidrage til at gøre de videregående uddannelser mere tilgængelige og øge deltagelsesgraden, f.eks. for studerende, der bor i tyndt befolkede områder, på øer og i bjergområder samt i regioner i den yderste periferi;

9. er helt enig i det synspunkt, at de videregående uddannelser derfor må tiltrække et bredere tværsnit af samfundet, og beklager, at forskellige befolkningsgrupper stadig i betydelig grad er underrepræsenterede på de videregående uddannelser. Udvalget gør opmærksom på, at denne underrepræsentation, som i øvrigt på hårdnakket og urimelig vis gør sig endnu mere gældende i lærerstaben, ikke alene skaber sociale problemer, men set i et økonomisk perspektiv også indebærer et uhensigtsmæssigt spild af evner;

10. foreslår derfor, at det ikke alene bør overvåges, i hvor stort et omfang medlemsstaterne gør fremskridt med hensyn til en større deltagelse og, mindst lige så vigtigt, gode resultater på de videregående uddannelser, men også i hvilket omfang medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner har held til at tiltrække studerende fra underrepræsenterede grupper og "ikke-traditionelle" studerende på en måde, som oven i købet bryder klassiske rollemønstre og dermed imødegår stereotype studievalg og den deraf følgende opdeling på arbejdsmarkedet. Set i lyset af den demografiske udvikling er udvalget

overbevist om, at den nødvendige substantielle forøgelse af deltagelsesfrekvensen ikke kan realiseres på bæredygtig vis, hvis ikke det lykkes for medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner at lade denne "sociale dimension" indgå som et centralt element i politikken for de videregående uddannelser. Udvalget mener derfor, at det er tvingende nødvendigt også at opstille specifikke mål på dette område, der naturligvis må tilpasses de specifikke vilkår i hver enkelt medlemsstat og de forskellige regioner i medlemsstaten. Regionsudvalget fremhæver imidlertid, at øget deltagelse også kræver flere midler til Europas højere uddannelsesinstitutioner med henblik på at kunne garantere de højeste standarder i forskning og undervisning;

11. støtter Kommissionens opfordring til at give finansiell støtte til potentielle studerende fra mindrebemidlede grupper. Udvalget ser i den forbindelse med bekymring på forskellige medlemsstaters beslutninger eller overvejelser om at øge studiegebyrerne på trods af det faktum, at alle europæiske medlemsstater har ratificeret den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, hvori det i artikel 13 bl.a. fastslås at "*højere undervisning gøres tilgængelig for alle på grundlag af evner, ved alle dertil egnede midler og i særdeleshed ved gradvis indførelse af gratis undervisning*". Udvalget frygter, at en forhøjelse af studiegebyrerne også vil lægge større finansielle hindringer i vejen for deltagelsen på de videregående uddannelser på et tidspunkt, hvor mange studerende og deres familier konfronteres med følgerne af den finansielle og økonomiske krise;

12. gør opmærksom på, at andre faktorer end den finansielle formåen (såsom et velovervejede studievalg, en passende forberedende undervisning og afhjælpende tiltag, hvis en sådan ikke foreligger, studie- og karrierevejledning, hurtigt kursskifte i retning af en mere hensigtsmæssig karriere eller uddannelse med det formål at imødegå afbortning på de videregående uddannelser, en tilgang til de videregående uddannelser, der har større fokus på den studerende mm.) kan spille en afgørende rolle for adgangen til og resultaterne på de videregående uddannelser, og anmoder medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner om også at tage højde for dette aspekt. Udvalget beklager, at oplysninger om disse politikker endnu ikke i tilstrækkelig grad indsamles på systematisk vis og udveksles mellem medlemsstaterne imellem på samme måde, som det er tilfældet med andre aspekter vedrørende de videregående uddannelser, og udvalget mener i den forbindelse, at observatoriet for den sociale dimension af højere uddannelse, der for øjeblikket udvikles inden for rammerne af Bolognaprocessen, har fortjent den nødvendige støtte;

13. er tilfreds med de foranstaltninger, som Kommissionen foreslår, såsom udvikling af nationale kvalifikationsrammer, der skaber klare og om nødvendigt supplerende overgangsmuligheder mellem de forskellige kvalifikationsniveauer, og fokusering på læringsresultater og reelle færdigheder og kvalifikationer (bl.a. gennem anerkendelse af kvalifikationer, der er erhvervet andetsteds, og kompetencer fra tidligere, også inden for området ikke-formel og uformel uddannelse) i stedet for mere traditionelle og formelle kriterier såsom studiets varighed og antallet af undervisningstimer på en uddannelse. Udvalget mener, at sådanne foranstaltninger kan være målrettede instrumenter til en bedre påskønnelse af kompetencer, der giver mulighed for at indplacere de berørte personer på det rigtige kvalifikationsniveau eller tilbyde dem en hensigtsmæssig og realistisk vej frem mod et højere kvalifikationsniveau;

14. opfordrer indtrængende Kommissionen til konsekvent at fastholde sin progressive strategi for fleksible læringsforløb og læring, også hvad angår justeringen af det nuværende og udarbejdelsen af det nye direktiv om anerkendelse af erhvervs-mæssige kvalifikationer.

2.2 Forbedring af de videregående uddannelsers kvalitet og relevans

REGIONSUDVALGET

15. er enig i, at de videregående uddannelser, i al fald i det omfang de har til formål at formidle den viden og de centrale overførbare kompetencer, som de studerende har brug for med henblik på at kunne klare sig i højt kvalificerede job, har stor gavn af en mere intensiv kontakt med erhvervslivet og arbejdsmarkedets institutioner. Samtidig mener udvalget også, at erhvervslivet kan påtage sig et større ansvar set i relation til de videregående uddannelser, bl.a. ved at tilbyde et tilstrækkeligt antal kvalitetspraktikophold til studerende og undervisere, ved at indgå i en dialog med de højere uddannelsesinstitutioner om fremtidens karriereforløb og de dertil hørende uddannelsesmæssige krav, ved at værdsætte alment overførbare kompetencer efter fortjeneste mm. Der bør også etableres flere forskningspartnerskaber mellem virksomheder og universiteter;

16. er overbevist om, at de lokale og regionale myndigheder, der i reglen har glimrende kontakter til såvel de højere uddannelsesinstitutioner som erhvervslivet, har de bedste forudsætninger for at stimulere og lede denne dialog;

17. har den holdning, at de videregående uddannelsers betydning også kan komme til udtryk i graden af hensyntagen fra de højere uddannelsesinstitutioners side til specifikke regionale eller lokale behov, hvorved de yder et reelt bidrag til den lokale eller regionale udvikling. Udvalget anser en sådan integration i regionen for at være én af de dimensioner, som de højere uddannelsesinstitutioner kan anvende til at afstemme deres mission og strategiske prioriteter i bestræbelserne på at opnå topkvalitet; understreger og støtter derfor mangfoldighed og individualitet blandt højere uddannelsesinstitutioner i EU;

18. opfordrer til en bred anvendelse af it-løsninger hos alle højere uddannelsesinstitutioner i Europa. Udviklingen af en fælles it-plattform ved de højere uddannelsesinstitutioner og de relevante nationale, regionale og lokale myndigheder kunne resultere i en bedre målopfyldelse.

2.3 En styrkelse af kvaliteten gennem mobilitet og tværnationalt samarbejde

REGIONSUDVALGET

19. er enig i, at det er vigtigt med en velovervejede mobilitet og et tværnationalt samarbejde af hensyn til uddannelsernes kvalitet og de mange forskellige aspekter af den personlige udvikling hos de personer, som kan nyde godt af denne. Udvalget konstaterer, at medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner takket være støtten fra Erasmus-programmet, og yderligere støtte gennem Bolognaprocessen, har gjort meget store fremskridt på dette område. Udvalget har den holdning, at det har uvurderlig betydning, at "Europa" takket være disse programmer og dette samarbejde har en konkret og positiv betydning for mange borgere;

20. bemærker ikke desto mindre, at der fortsat er brug for en stor indsats for at udvide mulighederne for læringsmobilitet og tværnationalt samarbejde og samtidig uddybe disse, således at merværdien heraf forøges væsentligt. Kommissionen opregner med rette et antal hindringer, der findes på forskellige forvaltningsniveauer, og som ofte er forårsaget af en specifik national kontekst. Udvalget mener ikke, at denne komplekse opdeling må lægge hindringer i vejen for, at medlemsstaterne, de lokale og regionale myndigheder og de højere uddannelsesinstitutioner, med udgangspunkt i deres beføjelser, hurtigst muligt tager fat på disse problemer;

21. opfordrer kraftigt til, at alle højere uddannelsesinstitutioner indfører tillæg til eksamensbeviser, idet de repræsenterer et yderst vigtigt fremskridt i retning af sammenlignelige eksamensbeviser og gør det langt lettere at anerkende disse;

22. henleder opmærksomheden på enkelte eksisterende initiativer til tværnational kvalitetssikring for de videregående uddannelser og ønsker, under henvisning til de strukturelle følgevirkninger for de berørte medlemsstater og regioners videregående uddannelser, at pege på disse som en model for det grænseoverskridende samarbejde;

23. opfordrer de relevante nationale myndigheder, som i mange tilfælde er regionale eller lokale myndigheder, til at gøre anerkendelsen af akademiske kvalifikationer enklere og hurtigere med det formål at lette en betydelig byrde for studerendes og akademikers mobilitet. Denne procedure bør ikke medføre urimelige udgifter for ansøgeren og vare under fire måneder.

2.4 *Bedre anvendelse af videntrekanten*

REGIONSUDVALGET

24. bakker fuldt ud op om, at det er nødvendigt med en bedre udvikling og brug af "videntrekanten" mellem uddannelse, forskning og erhvervsliv og er helt enig i Kommissionens analyse, der fastslår, at højere uddannelsesinstitutioner og forskningsinstitutioner kan stimulere den økonomiske udvikling i de regioner, hvor de er hjemmehørende, udnytte stærke sider i regionen globalt eller fungere som centre i et vidennetværk, der tjener den lokale økonomi og lokalsamfundet;

25. erkender, at ovenstående gælder så meget desto mere, efterhånden som lokale og regionale myndigheder anvender deres støtte strategisk og bevidst vælger et antal prioriterede områder med udgangspunkt i regionens specifikke styrker eller regionens specifikke behov. Oprettelsen af videns- og innovationsklynger, der involverer de lokale og regionale myndigheder, universiteter og lokale virksomheder, herunder nystartede virksomheder, bør i høj grad fremmes;

26. kommer med den randbemærkning, at Kommissionen i sin meddelelse fokuserer ret snævert på erhvervslivet, potentialet i salgbare produkter og tjenester samt markedsføringen af viden. Udvalget understreger, at uddannelsesinstitutioner og forskningsinstitutioner også har en samfundsmæssig forpligtelse over

for offentlige instanser og den almenyttige sektor som f.eks. de obligatoriske grunduddannelser, den medicinske og paramedicinske sektor, sociale og velfærdstjenester m.m.

2.5 *En bedre styring og finansiering*

REGIONSUDVALGET

27. støtter Kommissionens synspunkt om, at de samlede investeringer i videregående uddannelser i Europa er for lave og erkender i den forbindelse, at ikke alene medlemsstaterne, men i mange tilfælde også de regionale myndigheder, må leve op til deres ansvar og øge investeringerne i de videregående uddannelser vha. offentlige midler. På trods af presset på de offentlige budgetter opfordrer udvalget derfor medlemsstater og i relevante tilfælde også regionale myndigheder til ikke at bringe fremtiden i fare, men lade investeringer indgå i et langsigtet vækstperspektiv i stedet for at foretage besparelser i sektorer, som udgør grundlaget for morgendagens vækst. Udvalget mener, at Kommissionen konkret kan følge op på dette ved at anvende det europæiske halvår til at sikre, at besparelserne ikke rammer de sektorer, som har afgørende betydning for Europa 2020-strategiens gennemførelse;

28. er, med udgangspunkt i sin opfattelse af uddannelse som et offentligt gode, enig med Kommissionen i, at offentlige investeringer er det primære grundlag for bæredygtige videregående uddannelser og også ubetinget skal være det fremover;

29. accepterer bestræbelserne på at finde frem til forskellige former for finansiering, f.eks. gennem offentlig-private partnerskaber til finansiering af infrastruktur, men advarer imod, at anvendelsen af én mulig alternativ finansieringskilde, navnlig en forhøjelse af den private finansiering vha. en forhøjelse af studiegebyrerne, kan udsætte de enkelte husholdninger for et yderligere pres. Udvalget frygter, at dette pres på husholdningerne bl.a. kan resultere i en lavere deltagelsesfrekvens, uønskede forskydninger i den sociale sammensætning af de studerende og fremkomst eller intensivering af uligevægtige mobilitetsstrømme mellem medlemsstater eller regioner. For at fremme lige muligheder for alle og tilstræbe et højt kvalitetsniveau slår udvalget til lyd for indførelse af en bedre politik for stipendier og studiestøtte baseret på indkomstkriterier og studie-resultater;

30. kan tilslutte sig udviklingen af nye eller præciseringen af eksisterende finansieringsmekanismer, som er resultatorienterede, støtter forskellige strategiske valg og diversitet i en institutions profil og opmuntrer til topkvalitet i alle henseender. Udvalget ønsker samtidig at gøre opmærksom på, at erfaringerne viser, at etableringen af sådanne mekanismer må ske efter nøje overvejelser og med den nødvendige forsigtighed, bl.a. med henblik på at sikre, at de valgte modeller og indikatorer reelt fremmer de ønskede målsætninger og for fuldt ud at tage højde for den tilstræbte diversitet mellem og internt i institutionerne;

31. bemærker, at den øgede selvstændighed ikke fritager de højere uddannelsesinstitutioner fra ansvar, heller ikke ansvaret over for den region, hvor de er hjemmehørende. Ikke desto mindre erkender udvalget, at større autonomi til institutionerne ofte har en positiv indflydelse på muligheden for at tiltrække privatkapital, og dermed bidrager til de ønskede større investeringer i videregående uddannelser.

3. EU's bidrag: incitamenter til åbenhed, diversificering, mobilitet og samarbejde

REGIONSUDVALGET

32. er tilfreds med den mere aktive rolle, som Kommissionen vil spille i støtten til de højere uddannelsesinstitutioner og de forskellige nationale, regionale og lokale myndigheder ved gennemførelsen af moderniseringsdagsordenen for de videregående uddannelser. Udvalget anser denne støtte, i alle afskygninger, for at være afgørende for, at der i indsatsen fra de forskellige myndigheder og højere uddannelsesinstitutioners side kan skabes den nødvendige sammenhæng og den ønskede diversitet og profilering;

33. tilskynder i forbindelse med tilrettelæggelsen af konkrete programmer og aktiviteter Kommissionen til at fokusere endnu mere på én af de prioriteter, som den selv med rette har fastlagt for medlemsstater og højere uddannelsesinstitutioner, nemlig en forhøjelse af deltagelsesfrekvensen og den styrkelse af den "sociale dimension" i de videregående uddannelser, som vil være nødvendig i den forbindelse.

3.1 Støtte til reformer gennem politikdokumentation, analyse og åbenhed

REGIONSUDVALGET

34. konstaterer, at bl.a. opfølgningen på Bologna-processen har vist, at anvendelsen af relativt enkle sammenlignelige resultattavler ved evalueringen af en reformdagsorden kan have en meget informativ og stærkt mobiliserende indflydelse, og foreslår, at et sådant instrument anvendes oftere. Imidlertid bemærker udvalget i den forbindelse, at en resultattavle på medlemsstatsniveau ofte ikke kan afspejle de forskellige udviklingstendenser i de enkelte regioner og derfor ikke altid er udtryk for en korrekt gengivelse af den politik, som regionale og lokale myndigheder fører, særligt ikke når der er tale om områder, hvor disse myndigheder har stor eller sågar enekompetence;

35. støtter Kommissionens plan om at skabe bedre indsigt i de højere uddannelsesinstitutioners profiler vha. det såkaldte "U-Map" og lancere "U-Multirank": et nyt resultatbaseret og flerdimensionelt rangordnings- og informationsredskab. Her bør man sikre, at der ikke opstår unødige ekstra administrative byrder for de højere uddannelsesinstitutioner. Udvalget anser det for selvindlysende, at regional indlejring og relationer til lokalområdet må være én af de faktorer, der indgår i klassificeringen og rangordningen af de højere uddannelsesinstitutioner;

36. bifalder Kommissionens plan om at samarbejde med Eurostat om at forbedre datamaterialet om læringsmobilitet og beskæftigelsesresultater for de videregående uddannelser. Udvalget henviser til, at sådanne oplysninger ikke alene er eftertragtede hos studerende og kandidater på de videregående uddannelser, men også kan være en hjælp i forbindelse med valget af uddannelse;

37. anmoder Kommissionen om nøje at overveje, hvilke mål der præcist tilstræbes med etableringen af et europæisk register

for videregående uddannelser, og hvor vidt disse målsætninger ikke allerede opfyldes gennem andre initiativer, inden man påbegynder udviklingen af et sådant instrument.

3.2 Fremme af mobilitet

REGIONSUDVALGET

38. er helt enig i, at det er vigtigt at fremme mobiliteten og henleder i den forbindelse Kommissionens opmærksomhed på de stadig fuldt ud gyldige bemærkninger i punktet "Om de mobilitetsrelaterede initiativer" i udvalgets udtalelse af 27. og 28. januar 2011 om det centrale initiativ "Unge på vej" ⁽¹⁾;

39. er derudover overbevist om, at indsatsen for bedre sprogkundskaber ikke alene vil øge potentialet for udveksling, men også kvaliteten heraf; mener, at Kommissionen kan spille en støttende rolle på dette område og minder om målet med EU's politik for flersprogethed, nemlig at den enkelte europæer bør beherske to sprog ud over sit modersmål;

40. støtter Kommissionens ønske om at give alle studerende, uanset social baggrund, bedre muligheder for at tage en masteruddannelse i en anden medlemsstat og bekræfter, at der er et behov for større finansiel støtte til denne kategori af studerende. Udvalget tager til efterretning, at Kommissionen vil foreslå, at der i et samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank oprettes en garantiordning for lån til studerende på europæisk niveau. Udvalget understreger, at sådanne tiltag ikke må resultere i, at adgangen til mobilitet bliver en handelsvare. Etableringen af en sådan garantiordning bør være et supplement til eksisterende stipendieprogrammer som Erasmus, der for længst har bevist deres værd ⁽²⁾;

41. beklager, at den manglende mobilitet i nationale lån udgør en barriere for de studerendes mobilitet. Regionsudvalget insisterer på overholdelse af forpligtelsen til at tildele lån og stipendier uden nogen form for diskrimination på baggrund af nationalitet;

42. erkender, at visse mobilitetsstrømme kan udgøre en udfordring for bestemte lande, og i visse tilfælde i forstærket grad for bestemte regioner. Hvad angår uddannelser, der vedrører bestemte tjenesteydelser, som f.eks. lægeuddannelsen, er udvalget fortalende for, at det skal være muligt at opstille adgangsbetingelser, under hensyntagen til det regionale niveau, med det formål at sikre den regionale levering af sundhedstjenesteydelser. Udvalget er derudover parat til at samarbejde om udarbejdelsen af en detaljeret analyse af denne problemstilling og bidrage til udformningen af varige løsninger, der tilfredsstiller alle involverede aktører, og som tager højde for de europæiske landvindinger;

43. er overbevist om, at der må træffes specifikke foranstaltninger med henblik på at sikre, at alle studerende får lige adgang til uddannelsesmæssig mobilitet uanset deres socioøkonomiske situation eller den geografiske placering af den region, de kommer fra;

⁽¹⁾ CdR 292/2010 fin.

⁽²⁾ Jf. pkt. 20 i Regionsudvalgets udtalelse om flagskibsinitiativet "Unge på vej" (CdR 292/2010 fin), vedtaget på Regionsudvalgets 88. plenarforsamling den 27.-28. januar 2011.

44. erkender også, at der er bekymringer vedrørende bestemte former for tværnational uddannelse, i form af franchiseraftaler og opfordrer alle medlemsstater til at træffe de nødvendige foranstaltninger, f.eks. med hensyn til kvalitetssikring af uddannelser, som udbydes af deres egne højere uddannelsesinstitutioner uden for landets grænser, således at medlemsstaterne indbyrdes fortsat kan have fuld tillid til hinandens institutioner;

45. er enig i, at der fortsat findes for mange hindringer for den tværnationale forskermobilitet og opfordrer medlemsstaterne til at arbejde aktivt for en bedre regulering af sekundære ansættelsesbetingelser og sociale rettigheder, således at forskere får større sikkerhed for disse aspekter ved et udlandshold, og dermed vil være mere tilbøjelige til at deltage i tværnational mobilitet.

3.3 Videregående uddannelse som centralt element ved innovation, jobskabelse og beskæftigelse

REGIONSUDVALGET

46. ser frem til vedtagelsen af "den strategiske dagsorden for innovation" og håber, at der hurtigt kan opstilles prioriteter for udviklingen af Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) og etableringen af nye viden- og innovationsfællesskaber;

47. følger med interesse udviklingen af "videnalliancer" mellem højere uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet, men stiller samtidig spørgsmålet om lignende alliancer mellem højere uddannelsesinstitutioner og nonprofitinstanser og -organisationer ikke også kan være hensigtsmæssige eller sågar nødvendige. Udvalget tænker i den forbindelse blandt andet på de udfordringer, som Europa står overfor: befolkningsaldring og et faldende antal unge, det multikulturelle samfund, klimaændringer mm.;

48. påskønner Kommissionens plan om at udvikle en kvalitetsramme for praktik og er overbevist om at Kommissionen og medlemsstaternes myndigheder på nationalt, regionalt eller lokalt niveau herefter må fokusere på et aktivt tilsyn med gennemførelsen af denne kvalitetsramme. Forslaget om oprettelse af én centraliseret platform for udbud af praktikophold i Europa kan være en glimrende metode til at lette adgangen til tilbud om praktikophold og opmuntre unge til at ansøge om et praktikophold i andre medlemsstater.

3.4 Støtte til en internationalisering af de videregående uddannelser i Europa

REGIONSUDVALGET

49. er enig med Kommissionen i, at internationalisering og tværnationalt samarbejde ikke kan begrænses til EU, idet der er store fordele ved en global tilgang. Udvalget fremhæver i særlig grad, at der er et enormt potentiale i et samarbejde mellem tilgrænsende regioner, som befinder sig henholdsvis i og uden for EU. EU bør derfor fremme de europæiske universiteters samarbejde med videregående uddannelsesinstitutioner i tredjelande med henblik på bl.a. at styrke deres ledelse og uddannelsesprogrammer ved at gøre brug af den erfaring, der er høstet på vore uddannelsessteder. Der er derfor brug for tiltag til at fremme mobilitets- og udvekslingsprogrammer for studerende og undervisere på universiteterne i grænseregionerne og i nabo-tredjelændene som støtte til eksport af god praksis;

50. ser frem til mere konkrete forslag til, hvordan Kommissionen vil støtte udformning og udvikling af internationaliseringsstrategier hos de europæiske højere uddannelsesinstitutioner og har tillid til, at Kommissionen vil føre en dialog med alle berørte aktører om dette spørgsmål. Udvalget gør opmærksom på, at de regionale og lokale myndigheder må inddrages i en sådan dialog set i lyset af, at højere uddannelsesinstitutioners internationaliseringsstrategier ofte er tæt forbundne med de udviklingsstrategier, der findes i den region, hvor de er hjemmehørende.

3.5 Styrkelse af EU-finansieringens langsigtede virkninger og komplementaritet

REGIONSUDVALGET

51. bifalder forslaget om at videreføre de nuværende programmer for uddannelse og unge med større finansiel støtte og enklere forvaltning inden for rammerne af "Erasmus for Alle"-programmet fra 2014. Udvalget håber, at dette nye program ikke alene vil resultere i en udvidelse, men også i en kvalitativ opgradering af de forskellige former for udveksling og samarbejde;

52. er på samme måde begejstret for Kommissionens forslag om at samle de nuværende EU-programmer for forskning og innovation i det nye program "Horisont 2020";

53. tilbyder, set i lyset af deres tætte forhold til de højere uddannelsesinstitutioner, Kommissionen de regionale og lokale myndigheders støtte i indsatsen for at motivere de højere uddannelsesinstitutioner til at udnytte mulighederne i "Erasmus for Alle" og "Horisont 2020" fuldt ud;

54. henviser som i tidligere udtalelser til, at indarbejdelsen af de eksisterende programmer i de nye programmer må ske med den nødvendige forsigtighed, således at værdifulde elementer i de eksisterende programmer ikke går tabt under denne omplacering;

55. støtter den kobling, som Kommissionen foretager mellem de (videregående) uddannelser på den ene side og EU's samhørighedspolitik, Den Europæiske Regionale Udviklingsfond og Den Europæiske Socialfond på den anden side. Idet disse midler skal anvendes så effektivt som muligt af modtagerne, anmoder udvalget Kommissionen om at kortlægge og så vidt muligt formidle bedste praksis fra de enkelte medlemsstater og regioner.

3.6 De kommende tiltag i retning af en intelligent, bæredygtig og inklusiv videregående uddannelse i Europa

REGIONSUDVALGET

56. har tillid til, at Kommissionen ved udformningen af konkrete programmer og aktionslinjer konsekvent vil videreføre den yderst værdsatte dialog med alle berørte aktører, herunder de regionale og lokale myndigheder;

57. tager forslaget om at oprette en gruppe på højt niveau med et mandat til analyse af vigtige emner vedrørende moderniseringen af de videregående uddannelser til efterretning og forventer, at Kommissionen ved sammensætningen af denne gruppe i tilstrækkeligt omfang tager højde for de specifikke udfordringer, som den skitserer i meddelelsen; anmoder om, at Regionsudvalget bliver repræsenteret i denne gruppe på højt niveau;

58. opfordrer kraftigt til, at Kommissionen ved udformningen af moderniseringsdagsordenen sørger for at skabe den nødvendige synergi mellem alle nøgleinitiativer, der er relevante for denne dagsorden, og i den forbindelse bl.a. tager højde for de henstillinger, som udvalget har udarbejdet vedrørende disse centrale initiativer.

Bruxelles, den 16. februar 2012.

Mercedes BRESSO

*Formand for
Regionsudvalget*
